

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szabó Róbert ügyvéd által képviselt I-X. rendű felpereseknek, a dr. Láng Géza jogtanácsos által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2008. október 13. napján meghozott, 20.P.23.091/2006/50. számú ítélete ellen, az alperes részéről 51. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperes marasztalását - a jogerőre emelkedett részt is magában foglalóan - az I. rendű felperes javára 133.536 (százharmincháromezer-ötszázharminchat) forint vagyoni és 2.400.000 (kettőmillió-négyszázezer) forint nem vagyoni kártérítésre, a II. rendű felperes javára 96.000 (kilencvenhatezer) forint hátralékos járadékra, havi 1.400 (ezernégyszáz) forint járadékra és 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint nem vagyoni kártérítésre, a III. rendű felperes javára 2.000.000 (kettőmillió) forint nem vagyoni kártérítésre, a IV. rendű felperes javára 700.000 (hétszázezer) forint nem vagyoni kártérítésre, a VII. rendű felperes javára 1.800.000 (egymillió-nyolcszázezer) forint nem vagyoni kártérítésre, a VIII. és IX. rendű felperes javára személyenként 300.000-300.000 (háromszázezer-háromszázezer) forint nem vagyoni kártérítésre leszállítja, míg a X. rendű felperes keresetét elutasítja.

A II. rendű felperes első fokú perköltségét 54.000 (ötvennégyezer) forintra, a VII. rendű felperes első fokú perköltségét 54.000 (ötvennégyezer) forintra leszállítja, egyebekben az alperest mentesíti az első fokú perköltség viselése alól; kötelezi az V. rendű felperest, hogy 75.000 (hetvenötezer) forint, a X. rendű felperest, hogy 25.000 (huszonötezer) forint első fokú perköltséget fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt. Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Kimondja, hogy a fellebbezési eljárás költségeit a felek maguk viselik.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 872.200 (nyolcszázhetvenkettőezer-kettőszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. rendű felperes, továbbá a II-X. rendű felperesek jogelődei gépjármű utasaiként közúti balesetet szenvedtek. A gépjármű vezetője a balesetkor közepes fokú alkoholos befolyásoltság alatt állt. A gépjárműben helyet foglaló személyek egyike sem kapcsolta be a biztonsági övét. A gépkocsi mintegy 48-50 km/órás sebességgel a jobb oldali belső ülés magasságában, illetve annál valamivel előrébb oldalával egy fának csapódott. Amennyiben a biztonsági öv be lett volna kapcsolva, az I. rendű felperes sérülései nagy valószínűséggel nem lettek volna enyhébbek, a II-III. rendű felperesek jogelőde ez esetben is halálos eredményű sérüléseket szenvedett volna, ugyanakkor a IV-X. rendű felperesek jogelődének reális esélye lett volna a baleset túlélésére. A gépjármű üzemeltetőjének felelősségbiztosítója az alperes.

A felperesek keresetükben a balesettel összefüggő vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték kötelezni az alperest. Az alperes ellenkérelmében a helytállási kötelezettségét nem vitatta, azonban a vezető ittaságára, valamint a biztonsági öv használatának elmulasztására figyelemmel kármegosztás alkalmazását kérte, emellett részben vitássá tette a felperesek kárigényének mértékét is.

Az elsőfokú bíróság ítéletével arra kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 1.296.400 Ft vagyoni kártérítést és lejárt járadékot, 3.900.000 Ft nem vagyoni kártérítést, továbbá havi 30.720 Ft baleseti járadékot; a II. rendű felperesnek 601.916 Ft vagyoni kártérítést és lejárt járadékot, 2.200.000 Ft nem vagyoni kártérítést, valamint 9.400 Ft baleseti járadékot; a III. rendű felperesnek 891.503 Ft lejárt járadékot, 3.200.000 Ft nem vagyoni kártérítést, és 24.964 Ft tartáspótló járadékot; a IV. rendű felperesnek 845.880 Ft lejárt járadékot, 1.500.000 Ft nem vagyoni kártérítést és 21.145 Ft baleseti járadékot; az V. rendű felperesnek 122.275 Ft vagyoni kártérítést és 1.500.000 Ft nem vagyoni kártérítést; a VI. rendű felperesnek 700.000 Ft nem vagyoni kártérítést; a VII. rendű felperesnek 197.440 Ft lejárt járadékot, 3.000.000 Ft nem vagyoni kártérítést és havi 4.936 Ft tartáspótló járadékot; a VIII. rendű felperesnek 1.000.000 Ft; a IX. és X. rendű felpereseknek pedig 500.000-500.000 Ft nem vagyoni kártérítést, mindezek kamatait és részperköltséget. Az ezt meghaladó keresetet elutasította. Az alperes kártérítési felelősségét a Ptk. 339. § (1) bekezdése, 345. § (1) bekezdése, valamint a 191/2004. Korm. rendelet alapján állapította meg. A kármegosztás tekintetében a kiegészített orvosszakértői vélemény alapján úgy foglalt állást, hogy a II-III. rendű felperesek jogelőde, valamint az I. rendű felperes esetében a szabályszerűen bekötött biztonsági öv sem lett volna képes az általuk elszenvedett sérülések megakadályozására, ez esetben is bekövetkezett volna a baleset halálos eredménye, illetve az I. rendű felperes esetében a sérülések legfeljebb minimális fokban lehettek volna enyhébbek. Ugyanakkor IV-X. rendű felperesi jogelőd becsatolt biztonsági öv esetében a balesetet túlélhette volna. Mindezekre

figyelemmel az I. rendű felperes, továbbá a II-III. rendű felperesek kárai tekintetében az alperesre terhesebben 80-20 %-os, míg a IV-X. rendű felperesek esetében 60-40 %-os kármegosztást alkalmazott a Ptk. 346. § (3) bekezdése alapján. A kereset összegét a Ptk. 355. § (1)-(5) bekezdései, valamint 358. §-a alapján vizsgálva, úgy foglalt állást, hogy az I. rendű felperes munkaképtelensége 3 hónapos időtartamára indokoltan merült fel háztartási, valamint ház körüli munka és állatgondozás címén a havi 20.000-20.000 Ft költség, míg az azt követő időszakban folyamatosan havi 10.000-10.000 Ft. Ezért az alperest ezen a címen a kármegosztásra figyelemmel az első 3 hónapra 48.000-48.000 Ft, a 4. hónaptól 2008. szeptember 30-ig 288.000-288.000 Ft lejárt járadék, 2005. (helyesen 2008.) október 1. napjától pedig folyamatosan havi 8.000-8.000 Ft járadék megfizetésére kötelezte. A mezőgazdasági szakértői véleményt elfogadva, úgy foglalt állást, hogy a balesetet megelőzően az I. rendű felperes a mezőgazdasági tevékenység 30 %-át látta el, amelynek pótlása havi 27.600 Ft költséggel lehetséges. Ezért a kármegosztásra figyelemmel a balesetet követő első 3 hónapra összesen 66.240 Ft; az azt követő időszakra pedig, figyelemmel arra, hogy a felperes korábbi tevékenysége 1/3-át képes ellátni, havi 14.720 Ft járadékot állapított meg. A 2008. szeptember 30-ig lejárt 524.920 Ft járadék megfizetésére is kötelezte az alperest. Az I. rendű felperes nem vagyoni kártérítését 4.000.000 Ft-ban határozta meg, figyelembe véve az I. rendű felperes munkaképesség-csökkenésének mértékét, továbbá balesetkori életkorát. Az alperest az általa önként teljesített 100.000 Ft-ra figyelemmel 3.900.000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte. Mivel a II. rendű felperes balesetben elhunyt fia korábban a háztartásban, ház körüli munkákban segítségére volt, és ezeket a II. rendű felperesnek részben magának kell elvégeznie, részben pedig fizetnie kell a kiegészítésért, az elsőfokú bíróság a kármegosztásra is figyelemmel, ezen a két címen összesen havi 9.400 Ft járadékot állapított meg. Kötelezte továbbá az alperest a 2008. szeptember 30-ig lejárt 416.000 Ft járadék megfizetésére is. A fia elvesztésével, valamint unokája felnevelésével összefüggésben jelentkező nem vagyoni hátrányok kiegyenlítésére az elsőfokú bíróság 2.500.000 Ft nem vagyoni kártérítést talált arányban állónak. Az alperest az önkéntes teljesítésének figyelembevételével 2.200.000 Ft további kártérítés megfizetésére kötelezte ezen a címen. Mivel a III. rendű felperes édesapja csupán a baleset előtti néhány hónapban volt munkanélküli, azt megelőzően éveken keresztül a szakmájában, majd néhány hónapig hentesként dolgozott, az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy nem megalapozott azt feltételezni, hogy a néhai a továbbiakban is munkanélküli lett volna. Ezért a vele azonos szakképesítéssel rendelkező munkavállalók átlagbérét alapul véve, akként állapította meg a III. rendű felperes tartáspótló járadékát, hogy ennek 50 %-a mint korábban a III. rendű felperes tartására fordított összeg és az árvajáradék közötti különbözetet vette figyelembe. Ennek összegét a kármegosztásra figyelemmel 20 %-kal, havi 24.964 Ft-ra csökkentve határozta meg a tartáspótló járadékot. Lejárt járadékként pedig 891.503 Ft megfizetésére kötelezte az alperest. A III. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítést 5.000.000 Ft-ban határozta meg, figyelemmel arra, hogy hatéves korában veszítette el édesapját, ami személyiségére és további életminőségére egyaránt kedvezőtlen hatással volt. Az alperes 1.800.000 Ft-os önkéntes teljesítésére figyelemmel további 3.200.000 Ft

megfizetésére kötelezte. A IV. rendű felperes háztartási, illetve ház körüli kisegítési járadékát havi 6.000 Ft-ban, mezőgazdasági kisegítői járadékát havi 15.145 Ft-ban állapította meg. Ezek mértékének meghatározásánál figyelembe vette, hogy a balesetet megelőzően e munkákban a IV. rendű felperes jogelőde tevékenyen részt vett. Az előbbire a balesetkori ár- és értékviszonyok alapján 10.000 Ft, utóbbira pedig a mezőgazdasági szakvélemény alapján 25.245 Ft havi költséget talált indokoltnak. A kármegosztásra figyelemmel havi 6.000 Ft, illetve 15.145 Ft lejárt járadékként pedig összesen 845.880 Ft megfizetésére kötelezte az alperest. Az elsőfokú bíróság a IV. és V. rendű felperesek nem vagyoni hátrányaival személyenként 1.800.000-1.800.000 Ft, a VI. rendű felperes nem vagyoni hátrányaival pedig 1.000.000 Ft nem vagyoni kártérítést talált arányban állónak. Az alperest, az önkéntes teljesítését is elszámolva, a IV., V. rendű felperesek javára 1.500.000 - 1.500.000 Ft, míg a VI. rendű felperes javára 700.000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte. A VII. rendű felperes tartáspótló járadékát havi 4.936 Ft-ban, lejárt járadékát 197.440 Ft-ban határozta meg, elfogadva, hogy édesanyja a jövedelmének felét fordította a VII. rendű felperes tartására. A VII. rendű felperes nem vagyoni káraival arányban álló kártérítést 4.200.000 Ft-ban állapította meg, figyelembe véve, hogy ötéves korában vesztette el édesanyját. Az alperest az önkéntes teljesítést is figyelembe véve további 3.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte. A VIII. rendű felperes nem vagyoni hátrányaival 1.000.000 Ft, a IX. és X. rendű felperesek nem vagyoni hátrányaival 500.000-500.000 Ft nem vagyoni kártérítést talált arányban állónak.

Az ítélet részbeni megváltoztatása, az I. rendű felperes vagyoni kártérítésének és lejárt járadékának 161.776 Ft-ra, a nem vagyoni kártérítésének 500.000 Ft-ra történő leszállítása, baleseti járadékigényének teljes elutasítása, a II. rendű felperes vagyoni kártérítésének 185.916 Ft-ra, nem vagyoni kártérítésének 500.000 Ft-ra történő leszállítása, baleseti járadékának elutasítása, a III. rendű felperes nem vagyoni kártérítésének 600.000 Ft-ra történő leszállítása, és tartáspótló járadékigényének elutasítása, a IV. rendű felperes nem vagyoni kártérítésének 300.000 Ft-ra történő leszállítása, és baleseti járadékigényének teljes elutasítása, az V. rendű felperes nem vagyoni kártérítésének 300.000 Ft-ra történő leszállítása, a VI., VII., IX. és X. rendű felperesek nem vagyoni kártérítésének és a VII. rendű felperes tartáspótló járadékigénye elutasítása, végül a VIII. rendű felperes nem vagyoni kártérítésének 300.000 Ft-ra történő leszállítása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést. Az I-III. rendű felperesek tekintetében a kármegosztás mértékének meghatározása miatt támadta az elsőfokú bíróság döntését. Sérelmezte, annak megállapítását, hogy az I. rendű felperes sérülései súlyosságában nem játszott szerepet a biztonsági öv becsatolásának elmulasztása. Hangsúlyozta, hogy az orvosszakértő véleménye szerint az 50 km/óra sebességig a biztonsági öv kifejtette volna védő hatását. Az I. rendű felperes járadékigénye tekintetében vitatta, hogy a munkaképtelenség 3 hónapos időszakát követően is indokolt lenne háztartási, ház körüli, és mezőgazdasági kisegítő igénybevétele. A nem vagyoni kártérítés körében arra hivatkozott, hogy az I. rendű felperes közrehatását is figyelembe véve, a balesetkori ár- és értékviszonyok alapján 1.600.000 Ft nem vagyoni kártérítés áll arányban a nem vagyoni hátrányokkal, amiből le kell vonni az önként teljesített

100.000 Ft-ot. Mivel a II. rendű felperes jogelőde, a volt élettársának vallomása alapján megállapíthatóan, nem élt közös háztartásban a II. és III. rendű felperesekkel, ezért indokolatlan háztartási kisegítés címén járadék megállapítása. A ház körüli teendőket szíveségből végezte az II. rendű felperes fia, és nincs perbeli adat arra vonatkozóan, hogy e tevékenység elvégzésére a II. rendű felperes képtelen lenne, ezért járadékigénye e körben is alaptalan. A néhai közrehatását is figyelembe véve a kár bekövetkezésekorai ár- és értékviszonyok alapulvételével 800.000 Ft áll arányban a II. rendű felperes által elszenvedett nem vagyoni hátrányokkal, amiből levonandó az önként teljesített 300.000 Ft. A III. rendű felperes tartáspótló járadékát azért kérte elutasítani az alperes, mert jogelőde nem élt vele közös háztartásban, havi 20.000 Ft-ot adott a III. rendű felperes tartására, amelyet meghalad a folyósított árvajáradék. A III. rendű felperes nem vagyoni hátrányaival, a jogelőde közrehatását figyelembe véve, 2.400.000 Ft-ot talált arányban állónak, amelyből kérte levonni az önként teljesített 1.800.000 Ft-ot. A IV. rendű felperes háztartási és ház körüli kisegítő járadékának elutasítását azért kérte, mert 2005. augusztusában a VIII. rendű felperes visszaköltözött a szüleihez, és az ő tevékenysége pótolta a néhai tevékenységét. Kiemelte, hogy a VIII. rendű felperestől, mint a közös háztartásban élő hozzátartozótól ugyanúgy elvárható e munkákban való közreműködés, mint ahogy azt a néhai tette. Jogelődjüknek a közrehatását figyelembe véve a IV. és V. rendű felperesek nem vagyoni hátrányát 600.000-600.000 Ft képes kiegyenlíteni, ezért az önkéntes teljesítését is figyelembe véve marasztalásának 300.000-300.000 Ft-ra történő leszállítását kérte. A VI. rendű felperes nem vagyoni hátrányait a jogelőd közrehatására figyelemmel kiegyenlíti az önként teljesített 300.000 Ft nem vagyoni kártérítés, ezért a további igény elutasítását kérte. A VII. rendű felperes tartáspótló járadékának elutasítását azért kérte, mert a bírói gyakorlatban szokásos 20 %-os mértéket jelentősen meghaladja az az 50 %-os mérték, amelyet az elsőfokú bíróság olyanként fogadott el, amit a jogelőd a jövedelméből a VII. rendű felperes tartására fordított. Emellett sérelmezte a jövedelmet terhelő jövedelemadó figyelmen kívül hagyását is. Mindezek alapján nem igazolt, hogy a VII. rendű felperest ezen a címen kár érte. Jogelődének közrehatására is figyelemmel, a peren kívül megtérített 1.200.000 Ft nem vagyoni kártérítéssel kiegyenlítődt a VII. rendű felperes nem vagyoni kára, ezért e körben a keresete elutasítását kérte. A VIII. rendű felperes nem vagyoni hátrányát álláspontja szerint 300.000 Ft nem vagyoni kártérítés képes kompenzálni figyelemmel a jogelőd közrehatására is, ezért ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérte. Mivel a IX. és X. rendű felperesek nem éltek közös háztartásban a jogelőjükkel, családban éléshez fűződő alkotmányos joguk nem sérült, az ő esetükben nem állapítható meg olyan nem vagyoni hátrány, amely pénzbeli kiegyenlítésre szorulna.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására irányult.

A Pp. 228. § (4) bekezdése alapján fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az első fokú ítélet marasztaló rendelkezése az I. rendű felperes tekintetében 1.661.776 Ft, a II. rendű felperes esetében 685.916 Ft, a III. rendű felperes esetében 600.000 Ft, a IV. rendű felperes esetében 300.000 Ft, az V. rendű felperes esetében

422.275 Ft, a VIII. rendű felperes esetében 300.000 Ft, míg elutasító rendelkezése az I. rendű felperes esetében 634.958 Ft és havi 8.000 Ft járadék, a II. rendű felperes esetében 500.000 Ft és havi 16.000 Ft járadék a IV. rendű felperes esetében 77. 173 Ft és havi 11.051 Ft járadék, az V. rendű felperes esetében 571.308 Ft és havi 18.000 Ft járadék, a VI. rendű felperes esetében 800.000 Ft, a VII. rendű felperes esetében havi 1.645 Ft járadék, míg a VIII. rendű felperes esetében 500.000 Ft erejéig.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés részben alapos.

Az elsőfokú bíróság az alperes kártérítési felelősségét a Ptk. 345. § (1) bekezdése mellett a 339. § (1) bekezdésére is alapította. Az I. rendű felperes és a további felperesek jogelődei nem vitásan a balesetet szenvedett gépjármű utasai voltak. Így a felperesek kára fokozott veszéllyel járó tevékenységgel függ össze. Ezáltal az alperes helytállási kötelezettsége nem az általános, vétkességi, hanem a tárgyi kárfelelősségen alapul. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az alperes kártérítési felelősségének alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések közül a Ptk. 339. § (1) bekezdésének felhívását mellőzi. Az elsőfokú bíróság a kármegosztásnál a Ptk. 346. § (3) bekezdésére volt figyelemmel, annak ellenére, hogy a felperesek, illetve jogelődek, továbbá az alperes biztosítottja közötti jogviszonyban ennek alkalmazása azért nem merülhetett fel, mivel az előbbiek gépjármű utasaiként szenvedték el sérüléseiket. A kármegosztás helyesen a Ptk. 345. § (2) bekezdésén alapul.

Az alperes fellebbezésében foglaltakra figyelemmel a jogalap tekintetében az ítéltáblának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az I. rendű felperes esetében további 20 %-os mértékű kármegosztásra ad-e alapot a biztonsági öv becsatolásának elmulasztása. A baleseti helyszíni szemlén készült fényképfelvételek alapján megállapítható, hogy a gépkocsi nem frontálisan, hanem a jobb oldalával ütközött a fának. Ilyen baleseti mechanizmus mellett, a frontális ütközésekkel ellentétben, a biztonsági öv nem fejt ki maradéktalanul a védő hatását. A kiegészített orvosszakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az I. rendű felperes sérülései a biztonsági öv használata mellett is hasonló súlyossággal következtek volna be. Ezért az a nem vitatott körülmény, hogy az I. rendű felperes elmulasztotta a biztonsági övet becsatolni, amivel a kármegelőzési, kárenyhítési kötelezettségét megsértette, nem állt okozati összefüggésben sérülései fokával és bekövetkezett káraival. Ezért az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül határozta meg a kármegosztás arányát.

A károk mértéke körében nem osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját a háztartási, ház körüli és mezőgazdasági kisegítő szükségességének időtartama tekintetében. A kiegészített orvosszakértői vélemény alapján megállapítható, hogy az I. rendű felperes a munkaképtelenség 3 hónapos időtartamát követően csupán a kifejezetten nehéz, a gerinc megterhelésével járó tevékenység elvégzésében akadályozott. Nincs perbeli adat arra, hogy balesetét megelőzően a kifejezetten nehéz háztartási, ház körüli munkákat az I. rendű felperes látta volna el. Az átlagos

háztartási, ház körüli, illetve állattartási tevékenység pedig, a gerinc fokozott megterhelésével nem jár, így azok ellátásában 2005. szeptemberétől kezdődően nincs akadályozva. Ezért erre az időszakra a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint járadékigénye nem megalapozott, emiatt az I. rendű felperest ezeken a címeken megillető kártérítést összesen 133.536 Ft-ra leszállította.

A Fővárosi Ítéltábla az I. rendű felperes által elszenvedett sérülések jellegével, ezeknek az életminőségére, illetve további életkilátásaira gyakorolt kedvezőtlen hatásával - közrehatását is figyelembe véve - 2.500.000 Ft nem vagyoni kártérítést talált arányban állónak, amelyből levonandó az alperes által önként teljesített 100.000 Ft. Ezért az alperes által még fizetendő nem vagyoni kártérítés összegét 2.400.000 Ft-ra szállította le.

Megalapozottan hivatkozott a fellebbezésében az alperes arra, hogy a II. rendű felperes fia élettársának tanúvallomása alapján az állapítható meg, hogy a II-III. rendű felperesekkel nem élt közös háztartásban jogelődük. Ebből következően a háztartási munkát korábban is a II. rendű felperesnek kellett elvégeznie. Ezért a másodfokú bíróság a háztartási kisegítő címén előterjesztett járadékigényt elutasította. Alaptalanul kifogásolta azonban az alperes a ház körüli kisegítésre megállapított járadékot. Önmagában az a körülmény, hogy a néhai az édesanyjának tett szívességből végezte el a ház körüli munkákat, nem jelenti azt, hogy kieső tevékenységét ne kellene pótolni. Az ezzel együtt járó költségeket pedig a károkozóért helytállással tartozó alperes köteles megtéríteni. Ezért az elsőfokú bíróság a ház körüli kisegítésre figyelemmel jogszabálysértés nélkül állapított meg járadékot, és annak mértékét is okszerű mérlegeléssel állapította meg.

Az ítéltábla a II. rendű felperest ért nem vagyoni hátrányokkal, elsősorban azzal, hogy fia elvesztése után unokáját egyedül kénytelen felnevelni - jogelődének közrehatására is figyelemmel -, 1.800.000 Ft nem vagyoni kárpótlást talált arányban állónak. Ebből le kellett vonni az alperes által önként megfizetett 300.000 Ft kártérítést, ezért a másodfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét 1.500.000 Ft-ra leszállította.

Ugyancsak a néhai élettársának tanúvallomása alapján volt megállapítható, hogy a III. rendű felperes tartására édesapja havi 20.000 Ft-ot adott a II. rendű felperesnek. Ezt az összeget a III. rendű felperes részére folyósított árvajáradék meghaladja, ebből következően e társadalombiztosítási szolgáltatás a korábbi szintnek megfelelően fedezi a tartás költségeit. Ezért a tartáspótló járadékra irányuló keresetet az ítéltábla elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla úgy foglalt állást, hogy a III. rendű felperes azzal, hogy a balesetben egyetlen szülőjét veszítette el, annak ellenére jelentős nem vagyoni károsodást szenvedett, hogy édesapjával nem élt közös háztartásban. Az ebből fakadó hátrányok kiegyenlítésére, jogelőde közrehatását is figyelembe véve, az ítéltábla álláspontja szerint 4.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés alkalmas, amiből le kell azonban vonni az alperes 1.800.000 Ft-os önkéntes teljesítését. Ezért az ítéltábla a nem vagyoni kártérítés összegét 2.200.000 Ft-ra leszállította.

Az alperes a fellebbezésében megalapozottan hivatkozott arra, hogy a IV. rendű felperes jogelődének kiesett háztartási, illetve mezőgazdasági tevékenységét pótolja a balesetet követően hazaköltöző VIII. rendű felperes ilyen irányú tevékenysége. Ezáltal a IV. rendű felperes körülményeiben a háztartási munkák, illetve mezőgazdasági munkák terén hátrányos változás nem következett be, ezért e körben előterjesztett járadékigényét az ítéltábla megalapozatlannak találta és azt elutasította.

A IV-V. rendű felpereseket a közös háztartásban élő gyermekük elvesztésével összefüggésben ért nem vagyoni hátrányokat az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte, és jogelődük közrehatását is értékelve, jogszabálysértés nélkül állapította meg a nem vagyoni kártérítés mértékét. Ugyancsak helyesen értékelte az elsőfokú bíróság a VI. rendű felperes esetében a testvére elvesztésével összefüggésben jelentkező immateriális hátrányokat, és ennek jogkövetkezményét is megfelelően vonta le a nem vagyoni kártérítés összegének megállapításával. Ezek leszállítására a Fővárosi Ítéltábla nem látott lehetőséget.

Egyetértett a Fővárosi Ítéltábla az alperes azon álláspontjával, miszerint az elsőfokú bíróság eltúlzottan vette figyelembe a VII. rendű felperes tartására édesanyja által korábban fordított jövedelemhányadot. Nyilvánvalóan nem azonosak egy ötéves gyermek és egy felnőtt megélhetési költségei, ezért a VII. rendű felperes által előadott 50 %-os mértéket az ítéltábla eltúlzottnak tartotta és az alperessel egyezően úgy foglalt állást, hogy a VII. rendű felperes tartásának költségeit az azt megelőző szinten fedezi a havi 21.000 Ft-os árvaellátás. Ezért a járadékigényt elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a VII. rendű felperesnek az édesanyja elvesztésével összefüggésben felmerült nem vagyoni hátrányait, jogelődének jelentős mértékű közrehatását figyelembe véve, 3.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés képes hozzávetőlegesen kiegyenlíteni. Ebből levonandó az alperes által önként megfizetett 1.200.000 Ft kártérítés. Ezért a másodfokú bíróság a VII. rendű felperest még megillető nem vagyoni kártérítést 2.200.000 Ft-ra leszállította.

Az ítéltábla a nagykorú, külön háztartásban élő testvérét elvesztő VIII. rendű felperes nem vagyoni hátrányainak kiegyenlítésére az alperes által a fellebbezésben elismert 300.000 Ft-ot elégségesnek ítélte, ezért az alperes marasztalását erre az összegre leszállította.

Részben egyetértet az alperes fellebbezésével abban a tekintetben is az ítéltábla, hogy a IX-X. rendű felpereseket olyan mértékű nem vagyoni hátrányok nem érték, amelyek 500.000-500.000 Ft nem vagyoni kártérítéssel történő kiegyenlítésre szorúlnak. A teljes családban éléshez fűződő alkotmányos joguk nem sérült, mivel a balesetet megelőzően sem éltek nagykorú unokájukkal közös háztartásban. A IX. rendű felperesnél azonban az elmeorvos-szakértői vélemény szerint az elhúzódó gyászreakció talaján közepes fokú depresszív állapot alakult ki. Az életminőségére gyakorolt hátrányos hatások kiegyenlítésére az ítéltábla 300.000 Ft nem vagyoni

kártérítést talált alkalmasnak, figyelembe véve jogelőde közrehatását is. A X. rendű felperes esetében a szakvélemény normál lefolyású gyászreakciót állapított meg, orvosszakértőileg értékelhető elváltozás azonban nem mutatható ki a hozzátartozója elvesztésével összefüggésben. Ez alapján az ítéltábla úgy foglalt állást, hogy nem vagyoni hátrányai - a jogelőde közrehatásának súlyát is figyelembe véve - nem érik el azt a mértéket, amely vagyoni eszközökkel történő reparációt igényelne. Ezért az ítéltábla a nem vagyoni kártérítési keresetét elutasította.

A másodfokú bíróság a pernyertesség - pervesztesség ekként megváltozott arányára figyelemmel az első fokú perköltségre vonatkozó rendelkezést is megváltoztatta.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Az alperes fellebbezése részben sikerre vezetett, aminek következtében a felperesek és az alperes pernyertességének pervesztességének aránya hozzávetőleg azonos, továbbá az általuk előlegezett perköltség tekintetében sem mutatkozik jelentős eltérés. Ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó 81. § (1) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy a peres felek a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket maguk viseljék.

A tárgyi költségmentesség folytán le nem rótt fellebbezési eljárás viseléséről a 6/1986. IM rendelet 14. §-a alapján rendelkezett az ítéltábla.

Budapest, 2009. május 27.

Dr. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke Dr. Németh László s. k. előadó bíró Dr. Szücs József s. k. bíró